

1899 års prislesteckning öfver utsädes-spanmål, landtbruks- & diverse ekono...

Fröodlingens fröhandel

Vardagstryck

National Library
of Sweden

Telegrafadress:
FRÖODLINGEN
GÖTEBORG

No. 3.

RIKSTELEFON:
Till Expeditionen No. 1377
» Kontoret » 410

— 1899 ÅRS —

Prisförteckning

öfver

**Utsädes-Spanmål,
Landtbruks- och Diverse Ekonomifrö**

från

Fröodlingens Fröhandel

GÖTEBORG

GÖTEBORG
WALD. ZACHRISSONS BOKTRYCKERI
1899

Ärade rekvirenter torde godhetsfullt observera följande:

1:o. Priserna äro att anse som fasta så länge innevarande förråd räcka.

2:o. Priserna äro noterade netto kontant. — Vid större rekvisitioner från inköpsföreningar, större egendomar o. a. bevilja vi efter korrespondens 3 månaders kredit mot accept eller 2 % kassarabatt vid extra kontant likvid. Till Rekvirenter, om hvilka vi sakna närmare kännedom, förbehålla vi oss rätt sända varorna mot efterkraf. För belopp understigande 25 kronor uttaga vi dock alltid betalning genom efterkraf. För återförsäljare hänvisas till särskilda öfverenskommelser, hvilka kunna ske genom samtal eller korrespondens.

3:o. Då minst 10 kg. på en gång af samma sort tagas, beräknas 100-kg.-priset. Vid mindre kvantiteter följes kg.-priset.

4:o. Varorna, omsorgsfullt emballerade, afsändas på rekvirentens risk och räkning till den ångbåts-, jernvägs- eller poststation som i rekvisitionen angifves.

5:o. Behöfliga emballage — annat än papper — debiteras billigast möjligt och till samma pris, som det kostat oss. Sådant återtages icke utan särskild öfverenskommelse, och i intet fall senare än 10 dagar efter mottagandet af varan.

6:o. Rekvirenten torde uppge fullständigt namn och adress och detta så tydligt skrifvet, att vi utan för stor svårighet kunna se till hvem och hvarthän det begärda skall sändas.

7:o. Orderna expedieras alltid i den ordning de inkomma, men bedja vi resp. kunder att ej vänta för länge med att insända desamma, dels emedan då så många på en gång inkomma, dels för att med säkerhet kunna påräkna erhålla af nu inneliggande sorter.

8:o. Vår postadress är: **Fröodlingens Fröhandel, Göteborg.** Telegrafadress: **Fröodlingen, Göteborg.** Rikstelefoner: Till Expeditionen n:r 13 77, till Kontoret n:r 4 10.

9:o. Kontor och försäljningslokal: Drottninggatan 20; magasin i samma hus åt Södra Hamngatan (N:o 21.)

FRÖODLINGENS FRÖHANDEL, GÖTEBORG.

S. H. J.

Vi ha härmed äran öfverlemnå 16:de årgången af vår Prisförteckning öfver Spanmål, Landbruks- och diverse Ekonomifrö samt anhålla på samma gång få aflägga vårt förbindligaste tack för det förtroende, som på flerahanda sätt kommit oss till del. Vårt bemödande skall också allt framgent förblifva att genom tillhandahållandet af bästa möjliga utsädesvaror göra oss förtjänta af detta.

Fröodlingens Fröhandel

är upprättad i afsigt att realisera en af de uppgifter, som lågo till grund för bildandet af Göteborgs och Bohusläns Fröodlingsförening, nämligen att tillhandahålla Allmänheten bästa möjliga utsädesfrö och spanmål.

För att fröna skola kunna motsvara anspråken på en god vara, egna vi all möjlig omsorg åt valet af våra inköp, söka att i första rummet skaffa godt inhemskt frö samt vid köp af utländskt tillse, att det tages från sådana trakter, att det kan anses ega en för vårt klimat nödig hårdighet. — Att såväl spanmål som frö underkastas nödig rensning och sortering så att de framträda så rena, som det är möjligt att med bästa och tidsenligaste maskiner åstadkomma, följer af ofvan uttalade grundsats. Ty till egenskapen af ett godt frö hör, utom att det skall vara hårdigt och besitta en viss groningskraft att det är möjligast fritt från ogräs, väl sorteradt och storkornigt.

På det att Landtmannen måtte ega en fullständig trygghet för att endast äkta och pålitliga varor komma honom tillhanda, ha vi ställt vår affär under *statskontroll*, d. v. s. under Styrelsens för Frökontrollanstalten i Göteborg, som utgöres af Göteborgs och Bohusläns Kongl. Hushållningssällskaps Förvaltningsutskotts Afdelning. Angående denna kontroll hänvisa vi till följande kontrakt.

»Kontrollöfverenskommelse mellan Styrelsen för Göteborgs och Bohus läns frökontrollanstalt och fröhandelsfirman Fröodlingens Fröhandel i Göteborg.

- 1:o. Kontrollen omfattar endast landbruksfröer och blott oblandade sådana.
- 2:o. Frövarorna säljas under garanti för äkthet, så vidt den af deras utseende och egenskaper kan utrönas, för alla de för hvarje sort i firmans gällande priskurant uppgifna analystal, men särskildt för en viss procenthalt af renhet och grobarhet, efter hvilken halt eventuel skadeersättning skall exakt beräknas. Dock förbehåller sig firman en ersättningsfri analysafvikelse af 10 %, då det gäller arter af släktena Grö (Poa) och Kafle (Alopecurus) och 5 % i fråga om öfriga fröslag.

Ann. 1. I afseende på Ängsgröe (*Poa pratensis*) ikläder sig firman tillsvidare ingen ersättnings-skyldighet på grund af svårigheten att få tillförlitliga analysresultat af detta gräsfrö.

Ann. 2. Särskildt vid slutet af frösäsongen händer det, att man icke kan sälja frö med garanti; de ursprungliga fröpartierna hafva t. ex. tagit slut, och de nyinkomna hinna icke blifva undersökta innan de skola säljas. Det kan således inträffa fall, då frön säljas utan garanti.

- 3:o. Köpare, som önskar få den af firman lemnade garantien kontrollerad, skall låta efterundersöka sina köpta frövaror på den under Kongl. Landbruksstyrelsens kontroll stående och med understöd af statsmedel inrättade frökontrollanstalten i Göteborg, hvilkens föreståndare, Doktor J. E. Alén, meddelar köparen resultatet af efterundersökningarna jämte uträkning af eventuel skadeersättning.

Ann. Naturligtvis står det köpare fritt att på egen bekostnad anlita äfven annan med statsmedel understödd frökontrollanstalt.

- 4:o. En hvar eger rätt till *kostnadsfri efterundersökning* på frökontrollanstalten i Göteborg endast af de fröpartier, af hvilka i en vägning köpts minst:

500 kilo af spanmål,

25 kilo af fröslag, hvilkas pris är högst 50 öre pr kilo och

10 kilo af öfriga fröslag.

- 5:o. Vill köparen begagna sin rätt till kostnadsfri efterundersökning, skola profpåsar användas för att däri innesluta på vederbörligt sätt uttagna prof. De förseglade påsarne skola snarast möjligt med betalad frakt insändas till Frökontrollanstalten i Göteborg, åtföljda af intyg om proftagning enligt följande formulär:

Undertecknade, opartiska vittnen, intyga härmed, att i vår närvaro medföljande prof äro på sätt och tid, Fröodlingens Fröhandel föreskrifvit, tagna af från Fröodlingens Fröhandel till . . . (köparens namn) . . . (ställets namn och postadress) . . . den . . . (dato och årtal) . . . ankommet och till honom försäldt frö; att det med Fröodlingens Fröhandels plomber och köparens adress försedda emballaget därvid öppnades; att det samma då var helt och torrt samt ej visade spår af att fröet genom fuktighet eller på annat sätt skadats under eller efter dess transport till köparen; att profver som bevis för rätt till kostnadsfri efterundersökning äro inlagda i påsar, hvilka med ena vittnets här aftryckta sigill förseglats.

... den . . . 189 . . .

(Vittnens underskrift.)

(Ena vittnets sigill.)

- 6:o. Vid proftagning för efterundersökning skall sålunda förfaras:

Emedan firman vid varornas afsändande plomberar emballaget och icke ansvarar för skada eller vikt-förlust, som uppkommer under eller efter varornas transport till köparen så bör denna genast vid varornas mottagande i opartiske vittnens närvaro undersöka, om emballaget är helt och torrt samt varorna oskadade. Om möjligt vid samma tillfälle, men senast tre dagar därefter, brytes plomberingen och uttages noga större prof på skilda ställen i säcken — finnas flera säckar med samma sort och kvalitet, måste prof uttagas på skilda ställen ur alla — hvilka alla prof noggrant omblandas på ett rent underlag, innan man uttager det för undersökning behöfliga, nämligen af småkorniga fröslag 100 å 250 gram, af storkorniga (såsom säd och en del ärtväxter) 1 å 2 kilo.

- 7:o. Det af ofvanstående, som är af vikt att delgifva allmänheten, meddelas i Fröodlingens Fröhandels priskurant för landbruksfrön.

Göteborg den 16 Februari 1896.

G. SNOILSKY.

Volr. Koch.

Alla våra gräsfröer garantera vi fria från den på vissa ställen i hög grad skadliga och förhärjande *klöfversnärjan* (*Cuscuta Trifolii*).

Förfrågningar angående hithörande växters odling och användning besvaras omgående eller meddelas muntligt vid besök i våra affärslokaler. Namn på kulturväxter och i vårt land förekommande vilda växter meddelas afgiftsfritt, om väl torkade eller i öfrigt väl bevarade exemplar af sådana insändas.

Göteborg i Februari 1899.

Vördsammast

Fröodlingens Fröhandel,
J. E. Palmér.

I. Spanmål.

Af spanmål föra vi endast sådana sorter, som på grund af sina egenskaper gjort sig förtjenta af allmänare spridning. Skulle andra än här upptagna sorter möjligen önskas, äro vi genast beredda, för så vidt det är oss möjligt, från tillförlitligaste källor anskaffa dem till lägsta pris.

Skulle närmare upplysningar om den ena eller andra sortens egenskaper önskas än hvad här kan meddelas, stå vi därmed gerna till tjänst.

Tillfölje af förra sommars ogynnsamma väderleksförhållanden äro kanske ej alla de utbudna sorterna af så hög kvalitet som vanligt, men vi ha dock sökt att genom ytterst noggranna rensningar ersätta detta. Samtliga partier framträda därför så vackra, som man rimligtvis kan fordra.

Med profver och särskilda offerter stå vi gerna till tjänst.

Önskas större partier af spanmål och anmälan därom göres tidigt, kunna priserna något reduceras.

Hvete, Vinter- (*Triticum vulgare hibernicum*).

» Squarehead-

» Kubb- Absolut rent. Vårt hårdigaste vinterhvete.

Profver och särskilda prisuppgifter på dessa sorter sändas på begäran portofritt i Juli och Augusti.

» Vår- (*T. vulgare vernum*).

» » Dullouth. Abs. v. 38 gr., Grob. 98 %, Renh. 99 %*. 100 kg. Kr. 25.00.

Detta hvete är ett af våra bättre sorter. Det är tidigare än Kolbenhvetet och synes vara mycket att föredraga framför detta. Är sedan en följd af år odladt i mellersta Bohuslän med bästa resultat.

Råg, Vinter- (*Secale cereale hibernicum*).

» Göteborgs-, en af våra storkornigaste och hårdigaste sorter.

» Probsteier-, en sedan gammalt bekant sort.

» Schlanstädter, en af våra mest rikbärande sorter.

Profver och särskilda prisuppgifter å dessa sorter sändas på begäran, så snart den nya skörden hunnit tröskas och trieras.

» Midsommar-, Grob. 98 %, Renh. 99 % 100 kg. Kr. 20.00.

» Vår- (*Secale cereale vernum*).

» » Jätte, mycket gifvande. Grob. 99 %, Renh. 99 % 100 kg. Kr. 20.00.

Vårrågen är lågväxtare än den vanliga vinterrågen och har mindre anspråk på jordmån. Är föga ömtålig och kan med fördel odlas i hela Södra och Mellersta delen af landet.

Användning af midsommarråg är allmänt bekant. Se i öfrigt Luddvicker.

Korn, (*Hordeum*).

» 6-radigt, absolut rent, Vigt pr 1000 frö 36 gr., Grob. 96 %, Renh. 99 %, 100 kg. Kr. 20.00.

» 2- » Chevalier, Vigt pr 1000 frö 48 gr., Grob. 97 %, Renh. 99 % » » 20.00.

Dessa kornsorter äro odlade i Bohuslän. Chevalierkornet bör ej till allmänare odling förordas norr om Mälaren, utan bör man då välja det mera tidigmognande 6-radiga kornet.

Särskildt framhålles vårt 6-radiga ö-korn, odladt på öar i bohusländska skärgården och utsatt för såväl nordan-, som de här svåra vestanvindarne. Är med framgång odladt äfven i norra Sverige och har resultatet där blifvit synnerligen godt.

* Grobarheten å spanmål garanteras af oss aldrig högre än 99 %. Likaså ej heller renheten, fastän många af våra analyser visa 100 %.

Hafre (*Avena*).

- » Svart, Plym- (Svart tatarisk). Vigt pr 1000 korn 32 gr., Grob. 98 %, Renh. 99 % 100 kg. Kr. 17.00.

Svarthafre bör ej odlas i trakter, där den förlorar sin färg, likasom man ej håller i sådana orter, der densamma bibehåller sig, bör odla någon hvit sort. Ty, då den svarta hafren kommer på lämplig plats, ger den god skörd af vacker färg, då den däremot på olämplig lokal ger sämre skörd af dålig färg. Att odla både svart och hvit hafre å samma egendom är olämpligt, ty huru försigtig man än är, bli båda sorterna blandade med hvarandra, hvarigenom värdet å båda faller.

- » Hvit, Ligowo-. Vigt pr 1000 korn 45 gr. Grob. 98 %, Renh. 99 % 100 kg. Kr. 17.00.

Ligowohafren hör till våra nyare sorter och har under de senaste åren fått en ganska vidsträckt spridning i vårt land. Är vår storkornigaste hafre och utmärker sig i öfrigt genom sin vackra, ljusa färg, stora kärnhalt och höga vikt. Afkastningen är god, men fordrar i hög växtkraft varande jord. Är tidigare än probsteierhafren och går säkert till åtminstone i södra och mellersta Sverige.

- » » Probsteier, N:o 1. Vigt pr 1000 frö 40 gr. Grob. 98 %, Renh. 99 % 100 kg. Kr. 17.00.
» » » » 2. » » » 37 » » 98 » » 99 » » 15.00.

Storkornig, gulhvit. Är på grund af sin bördighet på god jord och lämpligt läge mycket efterfrågad. Är dock senare än någon annan af ofvanstående sorter och mognar under sena och regniga år ej allestädes. För Norrland är denna sort alldeles olämplig och skulle han där på ett eller annat ställe lyckas något år, misslyckas han flera. För mellersta Sverige är han att föredraga på sådana ställen, där man med visshet vet, att naturen ej lägger hinder i vägen för mognaden. På låga mossar, skogstrakter eller liknande ställen bör man dock i allmänhet odla tidiga sorter.

Vår Probsteierhafre är af en utmärkt stam, som under flera år visat sig vara på grund af sin afkastning värd uppmärksamhet. Är absolut ren och äkta.

- » » Canada-. Vigt pr 1000 korn 37 gr. Grob. 98 %, Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 17.00.

Denna sedan gammalt bekanta hafresort är på grund af sin höga vikt pr hektoliter och sin bländande hvita färg mycket omtyckt och i handeln synnerligen begärlig. Är tidigare än svarthafresorterna, Ligowo- och Probsteierhafren, är mycket bördig och hårdig och går väl till långt norrut, men fordrar god jord.

- » » Svensk-, Vigt pr 1000 korn 26 gr. Grob. 98 %, Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 17.00.

Småkornig. Är på den magra jorden att föredraga framför de andra här upptagna sorterna, hvilka där mer eller mindre urarta. Är mer än 14 dagar tidigare än Probsteierhafren. Har en vacker hvit färg, och uppnår en ganska hög vikt, ända till 90 å 95 kg. pr gammal tunna. Är den tidigaste och mäst hårdiga af alla sorter. För skogstrakter är denna sort den lämpligaste, enär den säkert mognar alla år så tidigt, att skörden af densamma kan företagas i vanlig tid. Är på sådana lokaler värd mycket uppmärksamhet.

Ärter (*Pisum sativum*).

- » Gula, s. k. Östgöta, vigt pr 1000 frö 155 gr. Grob. 99 %, Renh. 99 % 100 kg. Kr. 25.00.
» Hvita, Viktoria . . » » » » 400 » » 99 » » 99 » » » 30.00.
» Gröna, . . . » » » » 165 » » 99 » » 99 » » » 25.00.
» Grå (*Pisum arvense*), » » » » 426 » » 99 » » 99 » » » 28.00.
» » s. k. Peluschker (*P. arvense* var.), N:o 1 » 98 » » 99 » » » 24.00.
» » » » » N:o 2 » 98 » » 97 » » » 20.00.

De vanliga s. k. östgötaärterna äro kända för sin tidiga mognad.

Viktoriaärterna äro något senare, men mera gifvande, ovanligt storkorniga samt ej synnerligen nogräknade på jordmån.

De gröna ärterna äro äfvenledes mycket rikbärande och omtyckta.

De grå odlas med stor fördel tillsammans med bönor på lerjord. Dessa gråa ärter äro stora, kantiga och brunaktiga, betydligt mera gifvande än den vanliga, något grönaktiga sorten. — Peluschker, se Grönfoderväxter.

»	Hästbönor, storfröiga, Vigt pr 1000 frön 1,180 gr., Grob. 99 %, Renh. 99 %	100 kg. Kr. 18.00
»	» småfröiga, » » 480 » » » » » »	» » 25.00
»	Duf- eller mossbönor » » 425 » » » » » »	» » 30.00

De s. k. Duf- eller mossbönorna äro våra tidigaste bönor. De likna de småfröiga hästbönorna, men äro tidigare och mogna på c:a 4 $\frac{1}{2}$ månader. Vid de försök, som flerstädes blifvit gjorda å mossar med denna sort, ha de visat sig vara en af de mäst lämpliga växter för odling å mossjord. Böra sås tidigt.

» Olika arter och varieteter, se Baljväxter.

»	hvita runda,	White Globe, gröntoppiga	100 kg.	Kr. 81.00,	kg.	Kr. 0.90
»	»	Norfolk, »	»	» 100.00,	»	» 1.10
»	»	Grey Stone, rödtoppiga	»	» 86.00,	»	» 1.00
»	»	långa, Tankard, gröntoppiga	»	» 100.00,	»	» 1.10
»	»	» rödtoppiga	»	» 100.00,	»	» 1.10
»	»	Ulmer, s. k. Stubbrofvor, gröntoppiga	»	» 90.00,	»	» 1.00
»	gula runda,	Dales Hybrid, gröntoppiga	»	» 85.00,	»	» 1.00
»	»	Fosterton Hybrid, gröntoppiga, äkta	»	» 110.00,	»	» 1.20
»	»	Early improved, » bäst för sensådd	»	» 100.00,	»	» 1.10
»	»	Bullock, gröntoppiga	»	» 85.00,	»	» 1.00
»	»	Bullock eller Aberdeen, rödtoppiga	»	» 115.00,	»	» 1.30
»	»	långa, Bortfelder, tyska, äkta	»	» 70.00,	»	» 0.80
»	»	» skotska »	»	» 100.00,	»	» 1.10
»	»	Yellow Tankard, äkta	»	» 100.00,	»	» 1.10

Angående odlingen af rofvor gäller detsamma som ofvan är sagdt om kålrötterna. Såd- den företages dock senare och äro de ej särdeles nogräknade på jordmån. De hvita rof- vorna äro vanligtvis störst och mest gifvande, men äro ej så hållbara som de gula, hvar- före man vid utfodringen uppfodrar dessa först och, då de äro slut, börjar man med de gula samt sist kålrötter och betor. Sorten »Grey Stone» påstås ej gifva bismak åt mjölken. Bortfodrerroforna äro hållbara ända till fram i April.

»	Mammuth (Elvetham), stora röda, förädlade, äkta . . .	100 kg.	Kr. 82.00,	kg.	Kr. 0.90
»	Eckendorfer- jätte, röda, långa, en af de bästa sorterna	»	» 100.00,	»	» 1.10
»	Golden Tankard, flaskformiga, stora, gula, äkta . . .	»	» 90.00,	»	» 1.00

»	Långa, hvita, vanligå	100 kg. Kr. 68.— , kg. Kr. 0.75
»	Yersey, långa, fina, hvita	» » 90.— » » 1.00

Palsternackorna höra till våra yppersta foderväxter. Man kan så dem om hösten eller våren, och kunna de äfven följande vinter stå kvar i jorden utan att taga skada. Utsädesmängden är i hög grad beroende af fröets grobarhet, ty ofta är halfva antalet frö missbildade (ofullständigt mogna); 12—14 kg. pr hektar kan man dock antaga som medeltal, för drillsådd c:a 8 kg. Behandlas för öfrigt som morötter.

Cikoria (*Cichorium Intybus*). Grobarhet 90 %.

» Magdeburger, lång, förbättrad 100 kg. Kr. 160.—, kg. Kr. 1.80

Odlas som öfriga rotfrukter. Rötterna upptagas om hösten och insläs i källare. Bladen kunna med stor fördel användas i ladugården.

Jordärtskockor (*Helianthus tuberosus*).

Rotknölar 100 kg. Kr. 60 —, kg. Kr. 0.75

Jordärtskockan odlas flerstädes som foderväxt. Man lägger den som potatis, dock 2—3 stycken på hvarje ställe och ej så djupt på c:a 50—60 ctm afstånd. De kunna upptagas efter behof under vinterns lopp. Utsäde c:a 2,000 kg. pr har.

III. Klöfver- och öfriga Baljväxter.

Alla sorter vi häraf föra, äro absolut äkta och säljas endast under sina verkliga vetenskapliga namn samt garanteras med ersättningsskyldighet såväl med afseende å grobarhet som renhet och härkomst.

Liksom alla andra slag undergå äfven dessa hos oss en fullständig rensning och sortering, hvarför de framträda så rena, som det är möjligt att med bästa maskiner åstadkomma.

Alla analyser, liksom ock alla garantier, äro af preparerad frö. Skulle dock någon ej önska preparerad frö, bör detta i rekvisitionen angifvas.

Vår preparator är den fullkomligaste som f. n. finnes i vårt land. Den drifves med elektrisk drifkraft och preparerar 5,000 kg. pr dag. Vi äro på grund däraf i tillfälle att lämna preparerad frö såväl i huru stora kvantiteter som helst, som äfven till lägsta priser.

Rödklöfver (*Trifolium pratense*).

N:o 1, äkta svenskt frö. Abs. v. 1.62 gr. Grob. 96 %. Renhet 98 %. 100 kg. Kr. 180.00, kg. Kr. 2.00.

» 2, » » » » 1.60 » » 96 » » 96 » » » 150.00, » » 1.65.

» 3, » schlesiskt » » 2.05 » » 99 » » 99 » » » 130.00, » » 1.45.

» 4, » » » » 1.85 » » 98 » » 98 » » » 120.00, » » 1.30.

» 5, » ryskt » » 1.81 » » 98 » » 98 » » » 118.00, » » 1.30.

» 6, » amerikanskt » 1.50 » » 97 » » 98 » » » 100.00, » » 1.10.

Toteklöfver, flerårig, äkta, norskt frö. Abs. v. 1.73 gr. Grob.

98 %. Renh. 99 % » » 250.00, » » 2.75.

Hadelandsklöfver, flerårig, norskt frö, äkta. Abs. v. 1.89 gr. Grob.

98 %. Renh. 99 % » » 250.00, » » 2.75.

Cowgrass, flerårig, äkta, skotskt frö. Abs. v. 1.78 gr. Grob.

98 %. Renh. 98 % » » 150.00, » » 1.65.

Rödklöfvern i alla dess former är numera en af landtbrukets viktigaste kulturplanter. Den tid är nu aflägsen då man hänlog åt dem, som odlade blommor på sina åkrar. Nu inse alla den stora betydelse en väl anlagd vall, bestående af olika sorter af gräs och klöfverväxter, har.

Nitragin, se omslagets tredje sida!

Rödklöver är inhemsk i hela Europa och i vissa delar af Asien och Afrika. Till Amerika och Australien är han däremot först i senare år införd. Det var dock först under 15 och 16 århundradet, som rödklöver började odlas. Hos oss började odlingen i föregående århundrade, men först i detta kan man säga att odlingen tagit fart.

På grund af de olika ställen, hvar på rödklöver odlas, har en mängd olika varieteter, mer eller mindre skilda, med mer eller mindre framträdande olika egenskaper uppstått. Som af ofvanstående framgår föra vi en del olika sådana, af hvilka vi särskildt framhålla, utom vår svenska, den storkorniska schlesiska samt de båda norska, som varande för våra förhållanden mest tjänliga.

Den svenska rödklöver, som utmärker sig för sin hårdighet och förmåga att under tvänne år bibehålla sig i vallen, är i år tillfölje af förra sommarens ytterst ogynnsamma väderleksförhållanden, dels mycket sparsamt förekommande och dels af mycket låg kvalitet. Som synes af absoluta vigten pr 1,000 frön är den också ovanligt småkornig, påminnande om amerikansk. Den är också mycket dyr.

Det schlesiska fröet, synnerligast det storkorniga och lifigt färgade, är under en följd af år här pröfvadt samt befunnet vara mycket lämpligt för våra förhållanden. Ja, i sydligare delar af landet föredragas man oftast detta, på grund af sin tidighet samt förmåga att lämna en riklig efterslätt, framför det alltid dyrare svenska. I år är skörden ej synnerligen rik på goda kvalitéer, hvarföre de som finnas betinga höga priser.

Ryskt frö är här flerstädes försökt med godt resultat och påminner det närmast om det schlesiska.

Amerikanskt frö säljes under många år på grund af sin billighet i stora kvantiteter i vårt land. I år är priset dyrare på grund af mindre god skörd därstädes. Då vi här föra detta frö, vilja vi därmed ej alls rekommendera det, ty det är hvarken så hårdigt eller så rikbladigt som andra sorter, hvarföre, äfven om det ej skulle gå ut under vintern, det ändå ej ger den afkastning som det svenska eller schlesiska. Se för öfrigt vår cliché å omslagets baksida. Föres hufvudsakligast för dem, som vilja pröfva det för att därmed draga jemförande slutsatser.

Sorterna från Norge och Skottland, äro trenne varieteter af rödklöver, bekanta för betydligt större hårdighet än den vanliga formen, hvarföre de synnerligen väl lämpa sig för fleråriga vallar. Särskildt framhålla vi den norska Hadelandsklöver. Den har vid de odlingar, som af det norska Hushållningssällskapet blifvit gjorda, icke allenast visat sig bäst stå emot vinterns och vårens härjningar, utan äfven gifvit högsta afkastningen pr har. Den är tidigare än Totenklöver, ja nästan lika tidig som vår tidiga svenska. Vid försök, anställda såväl vid Landtbruksakademiens Experimentalfält vid Stockholm som annorstädes, har denna rödklöver varietet visat afgjort företräde framför alla hittills pröfvade sorter såväl med afseende å hårdighet som afkastning.

Alsike (*Trifolium hybridum*).

N:o 1, svensk,	Abs. v. 0.70,	Grob. 90 %.	Renh. 98 %.	100 kg. Kr. 180.00,	kg. Kr. 2.00.
» 2, canadisk	» 0.63,	» 98 »	» 99 »	100 » » 115.00,	» » 1.25.
» 3, »	» 0.65,	» 97 »	» 98 »	100 » » 100.00,	» » 1.10.
» 4, blandad med $\frac{2}{3}$ timotej, svenskt frö				100 » » 75.00,	» » 0.85.

Alsikeklöver är en helt och hållet svensk kulturplanta, ehuru den växer vild i hela norra och mellersta Europa. Odlingen, redan anbefald af Linné, började först i Alsike socken i Upland, därifrån den sedan spridt sig öfver snart nog hela världen. I början var Alsikeklöverfrö en betydande exportartikel; nu däremot importeras kolossala massor frö från olika länder, synnerligast Canada, som hvarje år förser en del af världen med dess behof af denna vara. Jordmänen där synes vara mycket lämplig för denna odling och finner man också vanligast därifrån de bästa partierna.

Alsikeklöver går till å snart nog all slags jord. Så trifves den förträffligt å lermylla, men ger äfven goda skördar å såväl sandjord som mossjord. Bör därför ingå i alla blandningar, som afses bli minst två år gamla.

Vackert och fullgodt frö af Alsikeklöver skall väga omkr. 0.70 gr. pr 1,000 korn samt vara glänsande mörkgrönt. De smutsula och läderbruna fröna äro ofta ej grobara och tyder sådan färg alltid på mindre väl moget frö.

Skörden af Alsikefrö är, liksom af alla fröer, i år ganska ringa här i landet och äro därför priserna å svenskt frö oskäligt höga på samma gång som kvaliteterna ej äro vackra. I Canada däremot har man erhållit en riklig och god skörd, hvarföre priserna å detta frö äro ganska låga. Enär alsikeklöver genom sin mångårighet i sig själf är ganska hårdig, bör man utan tvekan kunna använda detta frö i år, synnerligast som det förut gifvit mycket godt resultat.

Hvitklöfver (*Trifolium repens*).

N:o 1, Tysk, Abs. v. 0.60 gr. Grob. 97 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 150.00, kg. Kr. 1.65.
 » 2, » » 0.65 » » 96 » » 97 » 100 » » 120.00, » » 1.85.

Hvitklöfvern växer vild i hela Europa, delar af Asien samt Nord- och Sydamerika. Odlingen synes ha börjat i Holland redan i början af föregående århundrade och kallades också därefter för »Holländsk klöfver».

Hvitklöfvern trivdes på nästan all slags jord, men föredrager dock kalkhaltig jordmån. Är ett utmärkt betes- och bottengräs och bör därför i begränsade kvantiteter ingå i snart sagdt alla mer än 1-åriga vallar. Genom sin rotsläende förmåga, sprider den sig ganska lätt.

Jätte-Hvitklöfver (*Trifolium repens Ladino*).

Abs. v. 0.64 gr. Grob. 96 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 800 00, kg. Kr. 9.00.

Nyhet. Den vanliga hvitklöfvern är som bekant en af våra minst fordrande och mest uthålliga klöfversorter. Är mest använd som betes- och bottengräs, emedan plantorna äro för låga i jämförelse med andra mera högväxande klöfverslag och sålunda gifva för litet utbyte för slätter till höskörd.

I Lombardiet däremot har på några egendomar, där förhållandena för hvitklöfverns odling varit mycket gynnsamma och där sämre jordmån icke finnes, hvitklöfvern blifvit mycket mera högväxt och så småningom förlorat sitt krypande växtsätt. Där odlas hvitklöfvern med vårhvete som skyddssäde och gifver redan samma höst en skörd. I andra, tredje och fjärde året skördas han tre till fyra gånger under sommarens lopp. På en sådan yppighet, kunna vi ej hoppas, men det är dock antagligt, att den åtminstone för några år bibehåller sina egenskaper i växtsätt åtminstone. Därmed skulle en stor lucka i odlingen af våra foderväxter vara fylld, i det att man genom odlandet af denna kunde erhålla en klöfversort lämplig äfven för sådan jord, där rödklöfvern ej går väl till. Denna klöfvervarietet skiljer sig äfven på bladen väsentligen från den vanliga, i det att dessa äro mer än 3 gånger större än hos den hittills hos oss odlade formen.

Skulle dessa egenskaper här bibehålla sig, förtjenar denna varietet att uppmärksammas och vilja vi därför på allvar rekommendera jättehvitklöfvern (eller såsom den också kallas Lodi-hvitklöfvern) till försök under innevarande år för att sålunda äfven hos oss kunna få pröfvat dess egenskaper, hvilka vi då under kommande år vilja framlägga.

Af de få upplysningar vi fått om de försök, som hittills blifvit gjorda, framgår att ofvan lämnade uppgifter tillfullo besannats och att Lodi-hvitklöfvern dässutom synes vara ganska hårdig hos oss. Se vidare Inspektör S. Rhodins redogörelse i Svenska Landtbruksakademiens tidskrift N:o 2 för 1898 för hans försök därstädes.

Blodklöfver (*Trifolium incarnatum*).

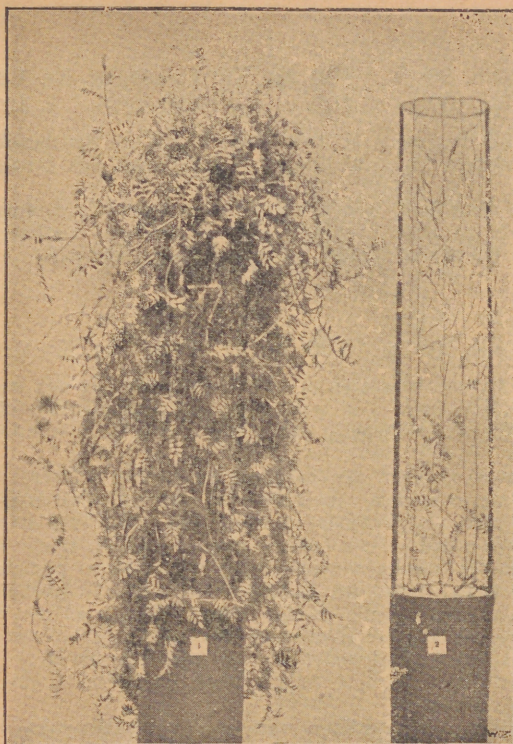
Tyskt frö, Abs. v. 3.95 gr. Grob. 98 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 65.00, kg. Kr. 0.75.

Blodklöfvern växer vild i Italien, hvarifrån han sedan som kulturplanta blifvit spridd öfver en större del af södra och mellersta Europa. Har under något mer än hundra år varit i kultur. Hos oss är det först under de senaste decennierna som han blifvit mera uppmärksammas. Af blodklöfvern finnas flera varieteter såsom hvit- och rödblommig, tidig och sen m. fl. Ingen af dem är dock af större betydelse för oss, enär han fordrar varmare klimat än det vi kunna erbjuda honom. Bäst lämpar han sig dock i blandning med spergel, senap, m. fl. sorter för grönfoder, hvilket genom blodklöfvern erhåller högre näringsvärde.

Luddklöfver (*Pannonisk Jätteklöfver*) (*Trifolium pannonicum*).

Abs. v. 3.45 gr. Grob. 98 %. Renh. 99 % Kg. Kr. 20.00.

Nyhet. Genom en tillfällighet ha vi fått ett mindre kvantum af denna klöfverart och vilja på det kraftigaste rekommendera samma till försöksodling i vårt land. Denna klöfver påminner i växtsättet något om vår vanliga rödklöfver, men är betydligt störväxtare med större blomhufvuden och lancettlika blad. Blommorna äro grönhvita. Är sedan flera år tillbaka odlad i Schweiz på försöksfält och i botaniska trädgårdar. Är där så mångårig, att där finnas odlingar som bestått i 20 år. Skulle denna sort uthärda klimatet hos oss, torde det vara en bland våra allra bästa mångåriga haljväxter. Det frö vi nu ha inne, är odladt 2,000 fot öfver hafvet, hvarföre vi tro det vara ganska hårdigt. Fordrar god och djup lermylla; dock bör man åtminstone till en början välja mera skyddade ställen för dess odling. Klöfvern finnes vild växande i Kroatien, delar af Ungarn och närgränsande provinsers bergstrakter. Afprovades under föregående år på några få ställen i vårt land, men ännu ha ej tillförlitliga uppgifter om resultatet ingått.

Luddvicker (Vicia villosa).

N:o 1 ympad med Nitragin. N:o 2 oympad.

*Luddklöfver (Trifolium pannonicum).***Blåluzern*** (*Medicago sativa*).

Franskt frö, Abs. v. 2.20 gr. Grob. 96 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 150.00, kg. Kr. 1.65.

Mångårig. Denna luzernart är en af våra äldsta kulturväxter i det dess odling varit bekant redan långt före vår tideräknings början. Någon synnerlig fart tog odlingen dock först i vårt århundrade och nu odlas den i hela mellersta och södra Europa allmänt. Äfven i vårt land har odlingen häraf på enstaka ställen med framgång företagits. Vallar kunna bestå ända till 20 år. Kan sköras 4—5 gånger under sommaren. Bör odlas enbart. Utsädesmängd c:a 25 kg. pr har.

Sandluzern (*Medicago media*).

Franskt frö, Abs. v. 2.20 gr. Grob. 96 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 168.00, kg. Kr. 1.85.

Mångårig. Till sin habitus står denna emellan föregående och efterföljande och många botanister anse den vara en hybrid emellan dessa. Blommorna äro brokiga i gult och blått. Går till på samma lokaler som blåluzernen, men ger ej fullt så stor afkastning på den bättre jorden. På sämre jordmän återigen synes den gå bättre. Kan sköras tre gånger under sommaren. Utsädesmängd c:a 40 kg. pr har.

* I den »Normalförteckning öfver svenska växtnamn», som af Kongl. Landtbruksstyrelsen utgifvits, finnes en del nybildade mer eller mindre goda namn. Så är t. ex. namnet »Luzern» bortkastadt och ersatt med »Smäre» o. s. v. jämte en hel del andra förändringar. Då emellertid denna »Normalförteckning» har en del sådana brister, att ett upptagande af de namn, som föreslagits, ovilkorligen skulle vålla mycket oreda, anse vi oss göra rättast, åtminstone tillsvidare, bibehålla de förutvarande namnen. Vi bedja slutligen få hänvisa till den uppsats härom, som af innehafvaren af denna affär skrifvits och hvilken återfinnes i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning för den 12 Dec. 1894.

Nitragin, se sista sidan.

Gul och Svensk Luzern (*Medicago falcata*).

Franskt frö. Abs. v. 1.86 gr. Grob. 96 %. Benh. 99 %. 100 kg. Kr. 180.00, kg. Kr. 2.00.

Mångårig. Denna art hör till våra inhemska växter och träffas vild flerstädes i vårt land. Är synnerligen hårdig med träartad rot, hvilken tränger mycket djupt i marken. Nöjer sig med mindre god jordmån än föregående. Är dock ej så varaktig och torde vallar med fördel ej bestå längre än 6—8 år. Återväxten är ej håller så hastig som föregående. Utsädesmängd c:a 35 kg. pr har.

Humleluzern (*Medicago lupulina*).

Tyskt frö. Abs. v. 1.61. Grob. 98 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 40.00, kg. Kr. 0.45.

Humleluzernen förekommer vild i hela Europa samt i delar af Asien och Afrika; som kulturplanta odlas den flerstädes för olika ändamål.

Humleluzernen är egentligen ettårig, men om man ej låter den sätta moget frö under första sommaren, blir den tvåårig och öfvervintrar då ganska bra hos oss. Användes såväl i två- till fleråriga vallar, där den dels genom öfvervintring och dels genom sjelfsådd bibehåller sig, som äfven som grönfoderväxt. Genom sitt nedliggande växtsätt bör humleluzernen då odlas tillsammans med någon snabbväxande upprättstående växt för att därigenom sjelf ej bli liggande utefter marken. Vidare användes humleluzernen (eller som den ofta kallas gulklöfver eller humleklöfver) till igensåningsväxt, där luckor i klöfvervallarne uppstått. Lämpar sig äfven väl för ettåriga vallar tillsammans med Italienskt rajgräs. På jordmån är den ej nogräknad, men föredrar något kalkhaltig sådan.

Sandvåppling (*Anthyllis Vulneraria*).

Tyskt frö. Abs. v. 2.65 gr. Grob. 96 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 145.00, kg. Kr. 1.60.

Ehuru sandvåpplingen (eller som han äfven kallas Getvåppling, Talklöfver, Räfklor m. m.) numera på den torra och magra sandjorden är en af våra allmännaste foderväxter, är dock odlingen tämligen ny i det den först i midten af detta århundrade i Tyskland började bedrivas. Växten förekommer vild här och där i Europa; i Amerika är den i senare tid införd.

Sandvåpplingen lämpar sig för odling å lätt sandjord, men bör försökas å all sådan jord, där rödklöfvern af en eller annan orsak ej går till. Föredrager, liksom nästan alla leguminosor, kalkhaltig jordmån, men detta är dock ej ett livsvilkor för honom. Utsädesmängd c:a 20 kg. pr har.

Esparsett (*Onobrychis sativa*).

Tyskt frö. Abs. v. 19 gr. Grob. 86 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 40.00, kg. Kr. 0.50.

Esparsetten förekommer ännu vild flerstädes i Europa. Är en af våra äldsta kultiverade foderväxter i det den redan på 16-hundratalet odlades i England, dit den blifvit införd från kontinenten.

Esparsetten är endast för några få lokaler i vårt land värd uppmärksamhet. Ty han fordrar en rik kalkhaltig jordmån, med tämligen skyddadt läge. För Öland och Gotland, vissa trakter af Skåne samt möjligen ännu några enstaka platser kan odlingen med fördel bedrivas. Är dock på för honom lämpliga lokaler en af de mest rikbärande foderväxter och af högt fodervärde. Utsädesmängd c:a 200—250 kg. pr har.

Serradella (*Ornithopus sativus*).

Tyskt frö. Abs. v. 3.24 gr. Grob. 92 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 30.00, kg. Kr. 0.35.

Serradellans egentliga hemort är Spanien, Portugal och en del af Norra Afrika. Började först på 1850-talet att odlas, sedan man erhållit kännedom om dess höga fodervärde samt dess lämplighet för odling å sandjord. Serradellan odlas numera i stora kvantiteter, särskildt i Tyskland, såväl för höberedning som för bete. Sås fördelaktigast bland rågen på våren. Utvecklar sig vanligen under första delen af sommaren mycket långsamt och är därför ej alls till hinder vid skörden af denna. Först efter inbergandet af rågen börjar Serradellan växa och gifver nu under hösten en riklig skörd. Utsädesmängd c:a 40 kg. pr har.

Getklöfver (*Galega officinalis*).

Franskt frö. Abs. v. 9.4 gr. Grob. 90 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 180.00, kg. Kr. 2.00.

Getklöfvern härstammar från Södra Europa, där han förekommer vild. Lämpar sig hos oss endast på mycket skyddade ställen. — Flerårig, öfver en meter hög, mycket prydlig och snabbväxande foderväxt, som ger å lämpliga lokaler god afkastning. Bör skördas tidigt, ty eljes blir han för hård.

Gigelsärt (*Lotus corniculatus*). Abs. v. 1.06 gr. Grob. 96 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 325.00, kg. Kr. 3.65.
Stor Gigelsärt (*L. uliginosus*, eller *L. villosus*). Abs. v. 0.54. Grob. 96 %. Renh. 98 %.
 100 kg. Kr. 225.00, kg. Kr. 2.50.

Båda arterna förekomma hos oss vilda; den förra å mera torra lokaler, den senare å fuktigare ställen. Äro på grund af sin varaktighet mycket lämpliga i fleråriga vallar, där de dässutom som utmärkta botten- och mellangräs samt höga fodervärde väl förtjäna sin plats.

Honungsklöfver, gul (*Melilotus officinalis*), Grob. 90 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 150.00, kg. Kr. 1.65.
hvit (*Bokharaklöfver*) (*M. alba altissima*) Abs. v.
 2.13 gr., Grob. 86 %. Renh. 96 %. 100 » » 110.00, » » 1.20.

Honungsklöfverns hemland är egentligen Vestra Asien och kallas därför flerstädes i Europa för Bokharaklöfver. Är numera såsom mer eller mindre förvildad spridd snart nog öfver hela världen. Den hvita honungsklöfvern går till å all slags jord från den magraste sandjord till mossjorden. Som foderväxt är den ej så mycket att förorda, enär den innehåller mycket Cumarin, hvilket ämne, då det förekommer i så stor mängd, gör att växten ej ätes af kreaturen. Vid tidig slätter däremot, då växten ej innehåller så mycket af detta, kan den användas till foder. Är dock en utmärkt gröngödningsväxt. Honungsklöfvern är tvåårig, men genom själfsädd kan den länge bibehålla sig å samma plats. Utsädesmängd c:a 20 kg. pr har.

Den gula är ett utmärkt bifoder, men innehåller ännu mera Cumarin än den hvita.

Dufins (*Ervum hirsutum*) 100 kg. Kr. 30.00, kg. Kr. 0.35.

Ettårig växt, som med fördel kan användas bland andra betesväxter; är ej synnerligt nogräknad på jordmänen. Förekommer allmänt vild hos oss och är flerstädes ett besvärligt ogräs.

Ärttörne (*Ulex europæus*) Abs. v. 6.36. Grob. 90 %. Renh. 96 %. 100 kg. Kr. 180.00, kg. Kr. 2.00.

Ärttörnet (eller som det äfven kallas Guldörnet) har egentligen först i senare hälften af vårt århundrade blifvit allmännare bekant, ehuru det redan på 1700-talet lär förordats till odling i England. Växer vild flerstädes i Europa, ja äfven hos oss träffas det ofta på barlastplatser förvildad. Ärttörnet går till å sådana lokaler, där andra växter ej kunna lefva såsom torra sandäsar, flygsandsfält o. d. Rötterna gå ganska djupt ned, hvarföre växten rätt väl kan uthärda torka. Är ej heller ömtålig för frost, ty äfven om en del grenar nerfrysa, lefva plantorna ändock. Som foderväxt är han på grund af sitt höga fodervärde förträfflig, men man måste dock medels en härför särskild konstruerad kross bereda fordret för djuren, enär den endast då kan förtäras. Är endast att rekommendera för ofvannämnda lokaler; på andra ställen böra andra växter väljas.

Vicker, Foder-	(<i>Vicia sativa</i>)	vanl. grå N:o 1, rena	100 kg. Kr. 15.00, kg. Kr. 0.20.
»	»	» » 2, något hafreblandade »	» 14.00, » » 0.20.
» Skotska söt-	(» » <i>scotica</i>),	storfröiga, svenskt frö . . . »	» 20.00, » » 0.25.
» Hvita	(» » <i>leucosperma</i>),	hvitfröiga, » » . . »	» 20.00, » » 0.25.
» Hopetown	(» » <i>serotina</i>),	grönfröiga, » » . . »	» 20.00, » » 0.25.
» Vinter-	(» » <i>hiberna</i>)	tyskt » . . »	» 40.00, » » 0.50.
» Narboniska	(» <i>Narbonensis</i>)	svenskt frö . . . »	» 50.00, » » 0.60.
» Ludd-	(» <i>villosa</i>)	» » . . . »	» 25.00, » » 0.30.
» Skogs-	(» <i>silvatica</i>)	» » . . . »	» — » » 10.00.
» Kråk- (Fågel)	(» <i>Cracca</i>)	» » . . . »	» — » » 12.00.
» Häck-	(» <i>sepium</i>)	» » . . . »	» — » » 25.00.

Af ofvanstående vickersorter och varieteter äro endast de tre sistnämnda mångåriga. Alla de öfriga äro ett till tvååriga.

De skotska sötvikerna påminna närmast om Fodervickerna, men äro mera storkorniga med något längre stjelkar, men något senare.

De hvita likna äfven till växtsättet närmast fodervickerna, men ha hvita frön.

Hopetownvikerna äro hvitblommiga och grönfröiga samt skilja sig sålunda mycket från de vanliga. De sakna för öfrigt den hos alla vicker karakteristiska beska smaken och äro på grund häraf vid utfodringen att föredraga framför andra sorter. Vid de odlingsförsök, som numera flerstädes företagits med dessa, ha de visat ett afgjordt företräde framför andra sorter särskildt med afseende å afkastningen. De äro dock några få dagar senare än de vanliga.

Vintervickerna påminna till växtsätt om de vanliga fodervickerna, men säs om hösten liksom vintersäd.

Luddvickerna torde vara allmänt bekanta och hänvisa vi för öfrigt till rubriken »Grön-foderväxter», som återfinnes i slutet af Prisförteckningen.

De tre sistnämnda arterna ha först under de senaste decennierna blifvit föremål för allmänna uppmärksamhet, och var det en tid, så länge fröna betaltes med några öre pr styck, man förutspådde att en allmän omstörtning i svenska landtbruket skulle ske, då dessa arter, hufvudsakligast *V. Cracca* och *Lathyrus pratensis* och *L. silvestris*, blefve allmänna tillgängliga i handeln. Ännu har det dock ej skett, och vi tro ej håller att det sker inom den närmaste tiden åtminstone. Emellertid äro de att rekommendera i mångåriga vallar, där de under en följd af år väl bibehålla sig. Alla växa vildt i vårt land.

Vial, Ängs-	(<i>Lathyrus pratensis</i>)	svenskt frö	kg. Kr. 12.00.
» Skogs-	(» <i>silvestris</i>)	» »	» » 5.00.
» Bredbladig Skogs-	(» <i>plathyphyllus</i>)	(Skörd. misslyckad)	» » —
» Grå- (Ving-)	(» <i>heterophyllus</i>)	» »	» » 10 00.
» Hvit	(» <i>sativus</i>)	» »	» » 1.00.

Hvad ofvan är sagdt om de mångåriga vickerna gäller äfven för de fyra förstnämnda. Alla äro mångåriga och vildt växande här och där hos oss.

Hvitvialen däremot är ettårig. Odlas med fördel som foderväxt och ger god afkastning. Har mycket vackert färgade rödletta blommor, och ett af hvitvial blommande fält är synnerligen skönt att skåda.

Lupiner (<i>Lupinus luteus</i>), gula	100 kg. Kr. 25.00, kg. Kr. 0.30.
» (» <i>albus</i>), hvita	» » » 25.00, » » 0.30.
» (» <i>angustifolius</i>), blå	» » » 25.00, » » 0.30.
» (» » <i>f. nigra</i>), svarta	» » » 25.00, » » 0.30.

Lupinerna odlas egentligen ej som foder- utan mera som gröngödningsväxter. Genom sin förmåga att under gynsamma förhållanden upptaga sitt behof af kväve direkt ur luften och sålunda genom sin förmultning rikta jorden på detta för landtmannen så dyrbara gödningsämne, äro de också synnerligen lämpliga härför. Detta lära de gamla romarne ha insett, ty redan då odlades den hvita lupinen hos dem för detta ändamål. Det är dock först i senare tid odlingen af de olika sorterna blifvit mera allmän. Den hvita är något senare och innehåller mera bitterämne än de öfriga sorterna. Allmännast odlas den gula, men äfven den blå synes användas i större utsträckning. Utsädesmängd c:a 200 kg. pr har.

Linser (<i>Ervum Lens</i> , <i>Lens esculentum</i>)	100 kg. Kr. 80.00, kg. Kr. 0.90.
---	----------------------------------

Linserna äro goda grönfoderväxter, som med fördel säs på trädan. Men äfven för frövinning ha linserna varit odlade sedan urminnes tider i Egypten och Palestina. Äro som sådana mycket smakliga och det påstås att det var för en portion linssoppa, som Esau bort-sålde sin förstfödslov till Jakob. Hos oss odlas de mera som trädgårdsväxter.

IV. Gräsfrö.

De frösorter, vi här af föra, äro alltid *äkta* och besitta en så hög renhet och grobarhet man rimligtvis kan fordra. Liksom öfriga fröer undergå dessa äfven en noggrann rensning, sedan de inkommit.

Då vi äfven i år lyckats förskaffa oss större kvantiteter af hithörande sorter af svensk odling, hvilka naturligtvis för norra och mellersta provinserna af landet äro på grund af sin större hårdighet att föredraga, hoppas vi kunna under den närmaste tiden utföra samtliga order härpå. Emellertid vore vi mycket tackssamma att snarast få emotse dessa order, för att vi i händelse af för stor efterfrågan må kunna åt ärade rekvisiter härå reservera behöfliga kvantiteter.

Timotej (*Phleum pratense*).Ängskafle (*Alopecurus pratensis*).**Timotej** (*Phleum pratense*).

»	N:o 1, svenskt frö.	Abs. v. 0.40 gr.	Grob. 96 %.	Renh. 99 %.	100 kg. Kr. 65.00,	kg. Kr. 0.70.
»	N:o 2, »	Abs. v. 0.40 »	» 97 %.	» 94 %.		
	(innehåller c:a 6 % alsike)					
»	N:o 3, sachsiskt frö.	Abs. v. 0.42 gr.	Grob. 96 %.	Renh. 99 %.	100 » » 60.00,	» » 0.65.
»	N:o 4, amerikanskt frö.	Abs. v. 0.39 gr.	Grob. 98 %.	Renh. 99 %.	100 » » 50.00,	» » 0.55.
»	N:o 5, blandadt med $\frac{1}{3}$ alsike, s. k. Blandfrö				100 » » 75.00,	» » 0.85.

Timotej förekommer vild i hela Europa, delar af Asien, Afrika och Amerika. Förekommer numera odlad öfver snart sagt hela världen, där landtbruk förekommer.

Odlingen af Timotej började omkring 1760 och besynnerligt nog samtidigt i Amerika och Dalarne. Å hvilket ställe det först började odlas är kanske omöjligt afgöra, men så mycket är dock visst, att då 1765 det första fröet sändes från Amerika till England, var det redan sedan någon tid tillbaka odladt här i landet vid bruken i Dalarne.

Timotejens användning i två- till fleråriga vallar är numera allmänt bekant. Kan äfven användas till gräsmattor. Den trifves nästan å all slags jordmån.

Skörden af timotejfrö synes i år ej vara synnerligen stor hos oss, hvarföre vi antaga att en märkbar brist å svenskt frö kommer att under säsongen bli rådande. Inga gamla lager från föregående års rika skördar finnas heller, hvarföre flera omständigheter tala för högre priser och knapp tillgång. Vi råda därför dem, som sätta värde på svenskt frö, i tid skaffa sig sådant för att sedan ej riskera bli utan.

Ängskafle (*Alopecurus pratensis*).

Finskt frö. Abs. v. 0.90 gr. Grob. 90 %. Renh. 80 %. 100 kg. 125.00, kg. Kr. 1.40.

Ängskafle hör till våra tidigaste gräs, och innan de flesta andra blifvit ett par tum höga, är denne redan fotshög med talrika bladskott. Den trifves bäst på sidlända ställen och är förträfflig där ängsvattningar förekomma. Dess fodervärde är dock lågt, och dess allt för tidiga utveckling gör att den redan är öfvermogen innan andra gräs hunnit blomma. Därföre är ängskafle mindre lämplig för blandningar annat än i de fall, då den utgör hufvudbeståndsdelen.

Ängskaflen är liksom en större del af våra foderväxter allmänt förekommande vild hos oss. Den är vidare utbredd öfver snart nog hela Europa, Asien, Norra Amerika samt är äfven införd i Australien. Det är ett af våra hårdigaste grässlåg och går till mycket långt norrut.

Knylhafre (*Avena elatior*).

Svenskt frö. Abs. v. 3.60 gr. Grob. 86 %. Renh. 93 %. 100 kg. Kr. 130.00, kg. Kr. 1.45.
Tyskt » Abs. v. 3.50 » » 88 %. » 98 %. 100 » » 115.00, » » 1.30.

Knylhafren hör till de värderikaste grässlagen, är öfver en meter hög, bladrik och bördig. Går bäst till på märglad sandmylla, men äfven på ej allt för styf lerjord, och till och med på torr och högländt mark ger den god afkastning. Är att förorda till såväl två- som fleråriga vallar, på hvilket sistnämnda ställe den alltid bör ingå som hufvudbeståndsdel, såväl på grund af sin stora afkastning, sitt höga fodervärde, som sin snabba växtlighet. I tvååriga vallar tillsammans med timotej och klöfver ger den ett mycket godt resultat.

Kryphven (*Agrostis stolonifera*).

Hundäxing (*Dactylis glomerata*).

Guldhafre (*Avena flavescens*).

Tyskt frö, äkta. Abs. v. 0.36 gr. Grob. 65 %. Renh. 85 %. 100 kg. Kr. 730.00, kg. Kr. 8.00.

Det är först under de senare åren guldhafren mera allmänt uppmärksammat. Den förekommer vild här och där i södra delen af landet, ehuru mindre allmänt. På sådana ställen, där man efter första slättern använder de fleråriga vallarna för bete, är guldhafren på grund af sin snabba återväxt värd all uppmärksamhet. Går väl till å nästan alla jordarter, som äro i god kultur.

I handeln förekomma ofta under namn af guldhafre helt andra billiga gräsfrö, såsom t. ex. krustätel m. fl., hvilkas frö mycket likna dessa.

Hundäxing (*Dactylis glomerata*).

Svenskt frö. Abs. v. 1.04 gr. Grob. 92 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 150.00, kg. Kr. 1.65.
Tyskt » Abs. v. 0.97 » » 90 %. » 96 %. 100 » » 130.00, » » 1.45.

Hundäxingen är ett hos oss allmänt förekommande gräs. Dess odling är ungefär årsbarn med vårt århundrade. Odlingen har under senare decennierna mycket tilltagit, och finnes det nu trakter, där hundäxing i hvarje vallanläggning utgör en af hufvudbeständsdelarne. Hundäxingen är nämligen ett af våra värderikaste grässlåg såväl med afseende å afkastning som fodervärde. Går till å snart nog all slags jord; dock bäst i god lermylla. Å mycket torra eller fuktiga lokaler bör man dock ej odla den. — Kan äfven användas i parker o. d.

Ängssvingel (*Festuca pratensis*).

Svenskt frö. Abs. v. 1.95 gr. Grob. 77 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 70.00, kg. Kr. 0.80.
Tyskt » Abs. v. 1.84 » » 98 %. » 99 %. 100 » » 100.00, » » 1.10.

Ängssvingeln är ett medeltidigt gräs, som förekommer ganska allmänt hos oss. Det trives bäst i god lermylla, och anses där som ett af våra bästa gräs för två till fleråriga vallar. Äfven å mossjord går den till. Fröet är ofta blandadt med frö till Eng. rajgräs, hvilka frön äro tämligen lika, hvarföre man vid köp bör noga iakttaga detta.

Rör- eller Strandsvingel (*Festuca arundinacea*).

Danskt frö. Abs. v. 2.29 gr. Grob. 93 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 145.00, kg. Kr. 1.60.

Strandsvingeln är kanske mera att anse som en lokalform af ängssvingeln och nekas kan ej att öfvergångsformer mellan båda gifvas mångenstädes. Träffas här och där i vårt land, dock ej allmänt. Trifves å fuktiga och sidländta lokaler, där djup jord är tillfinnandes.

Rödsvingel (*Festuca rubra*). Abs. v. 0.78 gr. Grob. 88 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 78.00, kg. Kr. 0.90.

Hårdsvingel (» *duriuscula*). Abs. v. 0.83 gr. Grob. 84 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 80.00, kg. Kr. 0.90.

Färsvingel (» *ovina tenuifolia*).

Tyskt frö, äkta, smalblad. Abs. v. 0.32 gr. Grob. 80 %. Renh. 94 %. 100 kg. Kr. 180.00, kg. Kr. 2.00.

Ofvannämnda trenne sorter äro näppeligen att betrakta som skilda arter. Visserligen gifvas typiska former, som såväl till habitus som en del andra egenskaper, kunna erkännas på så utpräglade kännetecken, att benämningen art möjligen kan försvaras, men å andra sidan finnas på grund af de olika lokaler, där de växa, så många mellan- och öfvergångsformer emellan alla, att det ofta utgör botanisternas största svårighet att kunna afgöra, om det är den ena eller andra sorten. Alla tre äro emellertid utmärkta för gräsmattor, åt hvilka de gifva ett vackert utseende genom sina små fina blad och fästa vi härmed isynnerhet uppmärksamheten på den äkta *F. ovina tenuifolia*, som är mera smalbladig än de öfriga arterna. Likaledes på högländta ängar, där man annars ej har många sorter att välja på, äro dessa svingelarter förträffliga och lämna ett godt bete. I fleråriga vallar äro de äfven som bottengräs att förorda och böra där ej saknas.

Kamäxing (*Cynosurus cristatus*).

Skotskt frö. Abs. v. 0.50 gr. Grob. 95 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 170.00, kg. Kr. 2.00.

Kamäxingen är allmän i hela Europa, odlingen af densamma började först i England samtidigt med timotejen. Kamäxingen är ett fint och godt botten- eller mellangräs på bättre, något fuktig jord. På den torrare jorden vilja vi afråda från att odla densamma som betesgräs, i det rotbladen blifva mycket korta och stänglarne mycket styfva, hvarföre den förbigås af kreaturen. Bildar vid tät sädd och ofta klippning förträffliga gräsmattor.

Kryphven, Fioringräs (*Agrostis stolonifera*).

Tyskt frö. Abs. v. 0.11 gr. Grob. 94 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 125.00, kg. Kr. 1.40.

Äfven kryphvenen förändrar form och delvis egenskaper på grund af de olika lokaler hvarpå den växer. Är ett af våra förträffligaste botten- och mellangräs. Bäst trives kryphvenen å god fuktig ängsmark, men äfven å andra lokaler går den bra till. Är mycket lämplig för gräsmattor, hvarest den genom sin fina grenskottsbildning rikt bidrager till en rikt grönskande gräsmatta.

Tuftätel (*Aira cæspitosa*).

Tyskt frö. Abs. v. 0.21 gr. Grob. 84 %. Renh. 80 %. 100 kg. Kr. 90.00, kg. Kr. 1.00.

Ehuru vi ej anbefalla detta gräs till odling, upptaga vi detta dock i vår prisförteckning på den grund, att det årligen efterfrågas. Det har ett lågt fodervärde och förorsakar synnerligast på lätt jord, då vallarna bli några år, en tufbildning, som är till hinder såväl vid slätter för hand som med maskin.

Krustätel (*Aira flexuosa*).

Tyskt frö. Abs. v. 0.51 gr. Grob. 80 %. Renh. 90 %. 100 kg. Kr. 45.00, kg. Kr. 0.50.

Krustäteln's egentliga plats är på den sämre jorden, såsom på mager, nyodlad skogsjord, på högländt mager sandjord etc. Den utgrenar sig föga, hvarför man bör så ganska tjockt. Den kan äfven användas till sämre gräsmattor.

Luddtätel (*Holcus lanatus*).

Svenskt frö. Abs. v. 0.36 gr. Grob. 60 %. Renh. 90 %. 100 kg. Kr. 70.00, kg. Kr. 0.80.

Luddtäteln användes med fördel på mossjord och på magrare sandjord. Detta är dock ej enda platsen för densamma, ty den går till på snart nog all slags jord och ju bättre jord luddtäteln erhåller, desto rikare blir afkastningen. Men som fodervärdet är lågt, föredrager man på den bättre jorden värdefullare grässlager.

Mannagryne (*Glyceria fluitans*). Abs. v. 2.06. Grob. 95 %. Renh. 96 %. 100 kg. Kr. 170.00, kg. Kr. 1.90.

Trifves bäst på mycket fuktiga och öfversvämmade lokaler.

Jättegröe (*Glyceria spectabilis* eller *G. aquatica*).

Frö, tyskt 100 kg. Kr. 200.00, kg. Kr. 2.20.

Rotstockar, svenska 1000 st. Kr. 15.00, 500 st. Kr. 10.00.

Ett manshögt, mycket gifvande fodergräs, som trifves på lågt belägna, dyga sjö- och flodstränder. Återväxer hastigt. Bör sås eller planteras på mera vattendränkta lokaler än nedanstående. Af rotstockar expedieras ej mindre kvantum än 500 st.

Rörflen (*Phalaris arundinacea*).

Frö, tyskt, Abs. v. 0.77. Grob. 60 %. Renh. 85 %. 100 kg. Kr. 340.00, kg. Kr. 3.75.

Rotstockar, svenska 1000 st. Kr. 25.00, 500 st. Kr. 15.00.

Ett flerårigt, manshögt gräs, som växer på periodvis öfversvämmade ställen, men kan äfven gå till på något högre belägna lokaler. Få gräs öfverträffa detsamma i bördighet. Det återväxer hastigt efter slättern, så att man kan erhålla full skörd tvenne gånger årligen. Skörden bör företagas tidigt, så att gräset ej blir för styft.

Rotstockarne expedieras under sommarsens första hälft. Planteras på cirka en meters afstånd från hvarandra. Mindre kvantum än 500 st. expedieras ej.

Ängsgröe (*Poa pratensis*).

Tyskt frö. Abs. v. 0.25 gr. Grob. 85 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 115.00, kg. Kr. 1.30.

Ängsgröen är ett af våra härdigaste gräs. Den träffas vild i hela Europa ända upp till Spetsbergen, Island och Grönland. Ej häller på jordmån är den nogräknad. På många ställen fruktas den dock som ett ogräs, enär den skjuter långa underjordiska utlöpare, påminnande om kvickrotten. Emellertid är ängsgröen ett utmärkt såväl slätter- som bottengräs och användes med stor fördel i fleråriga vallar. Äfven för gräsplaner lämpar den sig väl. Är mycket motståndskraftig för såväl torka som vatten.

Betes- eller Kärrgröe (*Poa trivialis*).

Tyskt frö, äkta. Abs. v. 0.19 gr. Grob. 85 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 240.00, kg. Kr. 2.65.

Kärrgröen har ungefär samma utbredning som föregående och utgör i de arktiska zonerna en af hufvudbeståndsdelarne i de naturliga ängarne.

Trifves bäst på något fuktig humusrik jordmån och räknas jemte föregående till de bättre grässlagen.

Höstgröe (*Poa serotina* eller *P. fertilis*).

Danskt frö. Abs. v. 0.20 gr. Grob. 85 %. Renh. 95 %. 100 kg. Kr. 300.00, kg. Kr. 3.30.

Äfven höstgröen träffas här och där i vårt land vild, ehuru dess typiska form ej är så allmän. Det är första gången vi föra denna och göra det på grund af de resultat, hvartill man under de allra senare år kommit i Danmark. Höstgröen har nämligen vid de senast gjorda odlingarne där befunnits vara ett af de allra bästa gräs för odling å mossjord. Vi ha där sett den dels enbart och dels i blandning med flera andra sorter såsom hund-äxing, ängssvingel m. fl. och har den gifvit synnerligen godt resultat. Höet efter höstgröen är af högt fodervärde, mjukt och smakligt för djuren.

Lundgröe (*Poa nemoralis*).

Tyskt frö, äkta. Abs. v. 0.23 gr. Grob. 75 %. Renh. 95 %. 100 kg. Kr. 210.00, kg. Kr. 2.30.

Lundgröen är ett af de få grässlåg, som lämpa sig för skuggiga platser. Den bör dock aldrig användas enbart, utan i blandning med andra gräs och bildar rätt goda gräsmattor.

Vårbrodd, Majgräs (*Anthoxanthum odoratum*).

Tyskt frö, äkta. Abs. v. 0.53 gr. Grob. 72 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 225.00, kg. Kr. 2.50.

Ett mycket tidigt, mångårigt gräs, som användes sparsamt i förening med andra sorter i fleråriga vallar och gräsmattor. Gräset är välluktande och gifver höet en frisk och angenäm doft. Torde ej vara att förväxla med *A. Puelli*, som är ettårig och ofta säljes som äkta *A. odoratum*.

Ängsgröe (*Poa pratensis*).

Svingellosta (*Schedonurus inermis*).

Foder- eller Svingellosta (*Bromus* eller *Schedonurus inermis*).

Tyskt frö. Abs. v. 3.5 gr. Grob. 80 %. Renh. 90 %. 100 kg. Kr. 100.00, kg. Kr. 1.10.

Svingellostan är en af våra nyare foderväxter. Genom sin bladrikedom, sin bördighet och sitt höga fodervärde är den en af de allra yppersta foderväxter vi ega. På jordmän är den ej särdeles nogräknad. Har långa underjordiska om kvickroten påminnande utlöpare, hvarföre den af tyskarne kallas för »Queckentrespe». Bör ingå som hufvudbeståndsdel i mångåriga vallar. Passar äfven för hēgre belägna, torrare lokaler, äfvensom för mossjord.

Raklosta, (Upprät Losta) (*Bromus erectus* eller *B. pratensis*).

Tyskt frö. Abs. v. 5.62 gr. Grob. 80 %. Renh. 94 %. 100 kg. Kr. 75.00, kg. Kr. 0.85.

Är ett utmärkt gräs för torra lokaler, helst kalkrika, där den länge bibehåller sig. Är äfven ett godt bottergräs och bildar gärna lösa, mindre tufvor. Är utmärkt för bete.

Ren- eller Ängslosta (*Bromus arvensis*).

Svenskt frö. Abs. v. 1.81 gr. Grob. 65 %. Renh. 97 %. 100 kg. Kr. 75.00, kg. Kr. 0.85.

Luddlosta (*Bromus mollis*).

Tyskt frö. Abs. v. 2.71 gr. Grob. 85 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 45.00, kg. Kr. 0.50.

Båda sistnämnda äro ett- eller två-åriga fodergräs, passande för isåningar i vallar, där luckor under vintern uppkommit. Gå till på nästan all slags jord.

Hornlosta (*Bromus Schraderi* eller *Ceratochloa australis*).

Tyskt frö. Abs. v. 15 gr. Grob. 45 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 90.00, kg. Kr. 1.00.

Hornlostan är en af våra mäst lämpliga gräs för isåning af luckor eller dylika ställen, där den snart uppkommer och ger god afkastning. Som den egentligen är ett-årig, är den äfven förträfflig att odla som grönfoderväxt tillsammans med blodklöfver, humleluzern m. fl. sorter.

Rajgräs, engelskt (*Lolium perenne*).

1:ma svenskt frö. Abs. v. 2.21 gr. Grob. 81 %. Renh. 98 %. 100 kg. Kr. 35.00, kg. Kr. 0.40.

1:ma skotskt frö. Abs. v. 2.25 gr. » 98 » » 99 » » » 28.00, » » 0.30.

Det engelska rajgräset är ett af våra äldsta kulturgräs. Dess odling var i England redan bekant för omkr. 350 år sedan. Därifrån öfverfördes det till kontinenten, och nu ha en mängd mer eller mindre framstående kulturformer uppstått. Det engelska rajgräset är egentligen flerårigt, men i norra delen af vårt land fryser det alltid bort, hvarför det där bör behandlas som ettårigt.

Det trives snart nog å alla lokaler och kan som bekant användas till vallar (två- eller fleråriga) till isåningar, där klöfvern eller gräset gått ut, till grönfoder och till gräsmattor. Det är af högt fodervärde och erkännes vara ett af de bästa bland alla grässlager.

Under några år ha vi fört svenskt frö här af och synes det som om detta skulle vara något hårdigare än det skotska. I år är dock grobarheten å det svenska låg, beroende på ogynsam bergning.

Italienskt rajgräs.
(*Lolium multiflorum*.)

Engelskt rajgräs.
(*Lolium perenne*.)

Luddlåtöl.
(*Holcus lanatus*.)

Rajgräs, italienskt (*Lolium multiflorum* eller *L. italicum*).

Skotskt frö. Abs. v. 2.09 gr. Grob. 89 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 35.00, kg. Kr. 0.40.

Hvad vi ofvan sagt om det engelska rajgräset vidhålla vi äfven här. Det är dock ej så hårdigt som detta, men i godhet och afkastning minst sagt jämgodt. Båda kunna användas att iså, där luckor i vallar under vintern uppkommit.

Strandråg (*Elymus arenarius*).

Tyskt frö. Grob. 75 %. Renh. 92 % 100 kg. Kr. 225.00, kg. Kr. 2.50.

På lösa, sandiga hafskuster är odlingen af denna att förorda, enär den med sina rötter binder sanden.

Blåtåtel, (Blått Senegräs) (*Molinia coerulea*).

Tyskt frö kg. Kr. 1.00.

Är att förorda för nordliga lägen, där andra växter ej säkert uthärda.

Gräsfrö-Blandningar.**A. För ett-åriga vallar.**

För ett-åriga vallar har man ej många sorter att välja på, ty det kan ju ej gärna komma ifråga att härtill använda andra än sådana växter, som gifva afkastning redan första året efter det de äro sådda. Af sådana ha vi endast att anteckna rödklöfver, hvitklöfver, humleluzern, rajgräs och renlostå såsom de viktigaste och kan af dessa användas c:a 25—40 kg. pr har, beroende dels på jordmånen, dels på hvilka af dessa sorter man önskar i öfvervägande mängd. Samma sorter kunna äfven med fördel användas för isåning i vallar, där klöfvern gått ut. Särskildt vilja vi dock för detta fall rekommendera timotejfrö, hvilket då bör sås under hösten genast efter det säden blifvit aftagen, då den ger säker afkastning i andra årets vall.

B. För två-åriga vallar.

För dessa vallar har man ett större antal att välja på. Först och främst har man där de vanligast använda: rödklöfver alsike, hvitklöfver och timotej, men på senare tiden har man med största fördel äfven använt humleluzern, sandvåpling, hundäxing, knylhafre, ängssvingel, rajgräs, svingellosta m. fl. i olika mängder allt efter jordens beskaffenhet. Utsädesmängden där är äfvenledes mycket beroende på de olika lokala förhållandena, men bör ej understiga 30 kg. pr hektar. Äfvenledes bör man, då man använder af dessa senare, gärna göra insådden i vårsäd, enär det visat sig att denna är mera lämplig för dessa grässlåg som skyddsåde än höstsäd.

C. För tre—fleråriga vallar.

Med den förändring, som de senare åren inträdt i ländthushållningen, då man flerstädes börjat att mera lägga an på ladugårdsprodukterna och att minska sädesproduktionen, är det också naturligt att man måste sörja för ett foder åt kreaturen, som är synnerligen egadt att vara ett verkligt godt och kraftigt näringsämne åt desamma. Utom rotfrukterna är det de fleråriga gräsvallarne, hvilka på senare åren tilldragit sig allt mer och mer uppmärksamhet. Det är åt dessa vi här vilja egna några ord, enär vid deras anläggning, om man skall lyckas vinna ett godt resultat, åtskillig uppmärksamhet måste fästas såväl vid jordens beskaffenhet och läge, som vid valet af frö. I ofvanstående hafva vi lämnat en kort, som vi dock hoppas tillräcklig, beskrifning på dessa grässlåg med afseende på egenskaper, fordringar på jordmån o. s. v.

Nu några ord om hopsättningen af dessa *Blandningar*.

Vi ha här nedan uppställt ett recept, som vi sedan vår första verksamhet med största framgång använt.

Dessa blandningar böra dock alla användas med försiktighet i norra delen af landet och böra grässlågen då helst vara af svenskt ursprung, ty de från utlandet införskrifna äro ofta från trakter med helt annat klimat än det vi hafva. För Södra Sverige däremot kan man utan risk använda frön af sydligare härkomst. För längre norr ut belägna trakter bör man hålla sig till sådana, som man med säkerhet vet trifvas, och har man här ett godt föredöme i den vilda svenska floran. För dessa trakter kunna vi ej här uppgöra något förslag, men äro mycket gerna villiga vid begäran genom korrespondens lämna de underrättelser som härför kunna erfordras.

Nedanstående siffror kunna naturligtvis omväxla, beroende såväl på hvar och ens smak som lägets och jordens beskaffenhet, ty det är ju ej alltid så, att jorden är sammansatt på nämnda sätt eller att uppgifna växter alltid trifvas å dessa jordarter. De häri ingående fröslågen kunna då utbytas

mot hvarandra enligt de beskrifningar, som äro bifogade hvarje sort. Likaså kan man efter behag tillsätta andra frösorter, som man vill ha in, t. ex. kummin, getklöfver, duflins m. fl., och då på samma gång minska någon annan sort. Äfven spelar det stor roll, om vallen skall användas för höskörd eller bete eller båda ändamålen på en gång. Användes vallen för bete, böra naturligtvis sådana växter mera ingå, som lämpa sig härför, t. ex. hvitklöfver, kryphven, svingel- och gröearter m. m.

Klöfvermängden kan ej häller passa för alla förhållanden, ty en del vilja på grund af utfodringen ha mera, en del mindre klöfver i höet.

Tabellen kan därför endast vara att anse som en säker ledning dels för mängdens skull, dels för de olika sorternas fordringar på jordmån.

På grund af ofvan angifna skäl hålla vi ej dessa blandningar på lager, utan göra dem först efter beställning. Dock kunna vi vid expeditionen lägga dem lösa på hvarandra, om sådant för besparing af emballage särskildt önskas. I annat fall packas alltid hvar sort för sig.

Fröslag	Utsädesmängd vid enbar sådd pr hektar	För 3—4-årig vall				För mer än 4-årig vall					
		God lerjord eller lernylla	God sandjord ell. sandmylla	Magrare, sandig jordmån	Afdikad kärr-ell. mossjord	God lerjord eller sandnylla	God sandjord ell. sandmylla	Magrare, sandig jordmån	Stogsbackar o. d. där man ej kan påräkna full afkast.	Afdikad kärr-ell. mossjord	Sidlänta, delvis öfversvämmade ställen.
Ca kg.	Antal kg. pr hektar										
Rödclöfver.....	25	5	4	2	—	3	3	2	—	—	—
Toteklöfver eller Cowgrass.....	25	2	2	1	—	3	2	2	—	—	—
Alsike.....	15	4	4	1	4	3	3	1	—	4	4
Hvitklöfver.....	12	1	1	2	—	1	1	2	4	—	—
Humleluzern.....	30	1	1	2	1	1	1	1	6	1	—
Sandvåppling.....	25	—	4	6	—	—	3	6	5	—	—
Esparsett (på kalkgrund).....	—	[2]	[2]	—	—	[2]	[2]	—	—	—	—
Gigelsärt.....	18	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Stor Gigelsärt.....	11	—	—	—	2	1	—	—	—	2	2
Hvit Honungsklöfver.....	25	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Fågelvicker & Ångsvial.....	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—
Timotej.....	20	4	4	2	6	4	3	2	—	4	—
Ångskafle.....	60	—	—	—	1	2	—	—	—	2	8
Knylhafre.....	100	3	6	5	1	2	6	3	—	—	—
Guldhafre.....	35	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Hundäxing.....	45	5	2	1	4	4	2	1	—	4	—
Ångssvingel.....	100	5	—	—	2	4	1	—	—	4	2
Strandsvingel.....	100	—	—	—	2	—	—	—	—	2	6
Röd- & Hårdsvingel.....	80	—	—	—	—	1	2	4	2	—	—
Fårsvingel.....	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—
Kamäxing.....	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	2
Ångsgröe.....	40	—	—	—	—	2	2	2	2	2	3
Betesgröe.....	25	—	—	—	—	1	—	—	—	2	2
Höstgröe.....	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	2
Kryphven.....	10	—	—	—	1	1	1	1	—	2	2
Kruståtel.....	100	—	—	2	—	—	2	6	8	—	—
Luddåtel.....	120	—	—	5	3	—	1	6	6	2	3
Mannagryne.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Rörflen.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Vårbrodd.....	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Svingellosta.....	70	3	4	5	2	2	4	5	4	2	—
Upprät Losta (Raklost).....	60	—	—	2	—	—	1	2	—	—	—
Renlost.....	50	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—
Luddlost.....	120	—	—	2	—	—	—	2	2	—	—
Eng. & Italienskt Rajgräs.....	60	3	4	2	2	3	3	2	—	2	—
Antal kg. pr hektar		37	37	40	34	44	46	52	42	42	42

D. För Gräsmattor.

Blandningar till gräsmattor finnas ständigt på lager till olika priser, beroende på finheten af mattorna och priset på de däri ingående olika förslagen. Dessa blandningar göras uteslutande af härför lämpliga sorter.

1. För *finaste* och varaktigaste gräsmattor, som skola hållas
mycket låga och täta 100 kg. Kr. 135.00, kg. Kr. 1.50.
2. För *fin*a och äfven rätt *varaktiga* gräsmattor » » » 90.00, » » 1.00.
3. För *fin*a gräsmattor på *skuggiga* lokaler » » » 150.00, » » 1.65.

Att af blandningar för gräsmattor hålla olika sorter för olika jordmän är olämpligt, ja snart sagdt oviktigt, ty de grässlåg, som till dessa gräsmattor böra tagas, lämpa sig egentligen för all slags jordmän, för så vidt det ej är på nakna berg eller å mycket fuktiga ställen. Ty till gräsmattor skola endast sådana sorter väljas, som ha förmåga att bilda en tät matta utan att bilda tufvor. Någon skörd skall man ej beräkna af en fin gräsmatta. Annorlunda är förhållandet med anläggandet af mångåriga vallar, hvilka anläggas med hänsyn till större afkastning; där bör valet af de olika grässlågen vara af högsta vikt. Men dessa blandningar bestå därföre också hufvudsakligast af sådana sorter, som för gräsmattor äro mer eller mindre olämpliga.

Dessa våra blandningar äro gjorda af ofvan specificerade, väl rengjorda fröer och äro betydligt bättre än sådana från utlandet. De äro uppgjorda efter recept, som vi redan under affärens första år uppställde och sedan dess med stor fördel använt. — Vid sådd af gräsmattor får man ej spara på utsädet, och man kan i allmänhet uppställa som regel att 85—120 kg. pr hektar (2 tunnland) är det minsta man skall använda. Ty ju tätare en gräsmatta är, desto finare bli gräsen, som ingå i densamma, då de ej ha tillräckligt utrymme för att breda ut sig.

Gräsmattor kan man äfven göra af enbart timotej och rajgräs, men de äro ej så varaktiga.

E. Sopor, afrensningsfrö etc.

- Afrens, spillfrö, sopor m. m. af hufvudsakligast gräsfrö 100 kg. Kr. 15.00, kg. Kr. 0.20.
» » » » » klöfverfrö » » » 35.00, » » 0.40.

Dessa säljas alltid utan garanti, enär de ingående beståndsdelarne äro i hög grad beroende af de olika rensningar, som vid olika tider hos oss företagas. Äro endast att använda i skogsbackar eller dylika ställen.

V. Grönfoderväxter.

Af redan förut upptagna växter finnes en del, som med fördel användes som grönfoder; dässutor föra vi följande.

- Bohve** (*Polygonum Fagopyrum*), silfvergrått 100 kg. Kr. 28.00, kg. Kr. 0.35.

Bohve är en gammal kulturväxt, som under medeltiden odlades i ganska stor utsträckning på vissa orter. Numera odlas det hos oss merändels som grönfoderväxt. Det trives bäst å lätt sandjord, lättlera samt mossjord. Kan dels odlas enbart, då man utsår c:a 100 å 150 kg. pr hektar samt dels i blandning med andra grönfoderväxter såsom spergel, senap m. fl.

- Blodklöfver** (*Trifolium incarnatum*); Se Klöfverväxter.

- Foderkål** (*Brassia oleracea acephala*),

- Träd- eller kokål kg. Kr. 2.50.
Strunkkål, mörkröd, förbättrad » » 5.00.

Foderkålen är en af de mest smakliga grönfoderväxterna. Lämnar på kraftigt gödslad, myllhaltig lerjord mycket godt resultat. Odlas såväl på drill som på plan jord. Plantorna böra uppdragas i bänk eller dylikt och sedan utplanteras.

- Gräarter** (*Pisum arvense*). Se Spanmål.

- Hafre**, olika sorter. Se Spanmål.

- Luddvicker** (*Vicia villosa*).

- Svenska. Abs. 25 gr. Grob. 96 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 25.00, kg. Kr. 0.30.

Vicia villosa förekomma vildt växande i större delen af Norra och Mellersta Europa, ofta som ett besvärligt ogräs bland vintersäd. Växten är egentligen — åtminstone hos oss — tvåårig, och bör här i landet också behandlas som sådan, d. v. s. som vintersäd. Kallas därför ofta, ehuru origtigt, för vintervicker. Kallas äfven för tranärter, fogelvicker m. m.

Luddvickerna höra till våra bästa grönfoderväxter. De säs med största fördel på sommaren tillsammans med midsommarråg, då man redan samma höst kan få en god skörd, men kunna äfvenledes mycket fördelaktigt användas tillsammans med vanlig höstråg vid sådd i september, då de tillsammans med denna redan i slutet af maj eller i början af juni nästkommande år lämna en mycket stor och tidig grönfoderskörd, som ofta kommer lagom för att ersätta det kanske många gånger starkt anlitade foderförrådet. Utsädesmängd: 80 kg. Luddvicker och 60 kg. råg pr har.

Majs (*Zea Mays*).

Amerikansk hästtand- 100 kg. Kr. 30.00, kg. Kr. 0.35.
10 veckors- » » » 60.00, » » 0.70.

10-veckorsmajsen har under de senare åren lämnat moget frö i Norra Tyskland, hvarför det är att antaga att han äfven i södra delen af vårt land åtminstone kan blifva föremål för odling. Förordas till försök i mindre kvantiteter.

Majsen fordrar en god lermylla och skyddadt läge. Vi ha sett den odlad tillsammans med bönor till grönfoder och har gifvit godt resultat.

Oljerättika (*Raphanus chinensis oleifera*).

Tyskt frö, Abs. v. 8.57 gr. Grob. 94 %. Renh. 97 %. 100 kg. Kr. 38.00, kg. Kr. 0.45.

Oljerättikan är kanske vår mäst gifvande grönfoderväxt och har under de senare åren ådragit sig stor uppmärksamhet, såväl genom sin höga afkastning som snabba växtlighet. Odlas med mycket stor fördel på trädan såväl för grönfoder som grüngödning. Är mycket lämplig i blandning med spergel, bohvete, blodklöfver m. fl. sorter. Utsädesmängd vid enbar sådd är 50 kg. pr har.

Peluschker (Sandärter), (*Pisum arvense var.*) N:o 1 Grob. 98 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 24.00, kg. Kr. 0.30.

» » » N:o 2 » 97 » » 97 » » » 20.00, » » 0.25.

Peluschkerna höra till våra yppersta grönfoderväxter och hafva på grund af sin afkastning redan erhållit en ganska vidsträckt spridning. De odlas med största fördel tillsammans med hafre och användas c:a 100 kg. peluschker till c:a 120 kg. hafre pr har. De äkna gräärterna till växten, men skilja sig dock betydligt från dem dels på frönas form och utseende dels på grund där af att de gå utmärkt väl till å sandjord.

Raps, sommar, svenskt frö 100 kg. Kr. 40.00, kg. Kr. 0.50.

Sandärter, Se Peluschker.

Senap (*Sinapis*).

» Hvit (*S. alba*). Abs. v. 5.03. Grob. 96 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 48.00, kg. Kr. 0.55.

» Brun (*S. nigra*). » 1.29. » 95 ». » 99 ». » » » 90.00, » » 1.00.

Senapen växer lika hastigt som följande och i blandning med densamma utgör den ett värderikt foder. Vid odling af denna bör man dock hindra den från att sätta frö, ty den kan då lätt bli ett farligt ogräs. Utsädesmängd vid enbar sådd 40 kg. pr hektar.

Spergel (*Spergula*).

» Hög (*S. arvensis maxima*) 100 kg. Kr. 35.00, kg. Kr. 0.40.

» Låg (*S. » sativa*) » » 25.00, » » 0.25.

Båda äro goda foderväxter med högt fodervärde och mycket snabbväxande. 6—7 veckor efter sådden kan man redan börja afslå densamma. Odlas med fördel på trädan tillsammans med bohvete, senap, hafre m. fl. Utsås ung. 20 kg. pr hektar. Äro mycket gifvande foderväxter, isynnerhet på sandjord och kunna användas till grönfoderskörd, grüngödning, höberedning, (men torka mycket långsamt) och till färbete. Den lågväxta är tidigare än den högväxta.

Vicker, olika sorter. Se Baljväxter.

Solros, (*Helianthus annuus*).

Ryskt frö. Abs. v. 71 gr. Grob. 75 %. Renh. 99 %. 100 kg. Kr. 45.00, kg. Kr. 0.50.

Solrosen odlas egentligen för att där af framställa den bekanta solrosfröoljan, hvar af man erhåller som biprodukt de kända solrosfrökakorna. Men solrosen är dessutom synnerligen lämplig att plantera som skydd för andra ömtåligare växter.

VI. Diverse Ekonomifrö.

Kummin (*Carum Carvi*).

Svenskt frö 100 kg. Kr. 50.00, kg. Kr. 0.60.

Kumminen rekommendera vi till inblandning i fleråriga vallar (2 kg. pr hektar). Den lämnar en värderik krydda åt höet. Äfven till odling för fröskörd tro vi den skulle lämna godt resultat.

Lin (*Linum usitatissimum*).

Äkta Riga, i originaltunnor	pr t:a	Kr. 28.00.
» » rengjordt	100 kg.	Kr. 40.00, kg. » 0.45.
Svenskt »	» »	35.00, » » 0.40.

Det äkta ryska linfröet anses vara bättre än vårt inhemska frö och ger bättre tågor, Linet säs ej förr än nattfrosterne äro förbi och bör säs tjockt ända till 150 kg. pr hektar. ty ju tjockare man sår det, desto finare blir linet.

Tobak, (*Nicotiana Tabacum*).

Långbladig vanlig	kg.	Kr. 6.00.
Vuelta Abajo, mycket fin sort	5 gr.	25 öre » » 15.00.

VII. Skogsfrö.

Tall (<i>Pinus silvestris</i>), svenskt frö. Grob. c:a 75 % .	Pris pr 100 kg.	Kr. 800.—, pr kg.	Kr. 9.00.
Gran (<i>Abies excelsa</i>) » » » » 90 » . » » » » »	350.—, » » » » »		4.00.
Lärkträd, Europeiskt (<i>Larix Europæa</i>) . . . » » » » »	450.—, » » » » »		5.00.
» Sibiriskt (» <i>sibirica</i>) . . . » » » » »	1.800.—, » » » » »		20.00.

Se i öfrigt vår pridförteckning öfver Trädgårdsfröer.

VIII. Fågelfrö.

Bohvet	100 kg.	Kr. 25.—, kg. 0.30.	Roffrö, småkornigt 100 kg.	Kr. 40.—, kg. 0.50.
Granfrö	» »	350.—, » 4.00.	» och Kanariefrö,	
Hafre, skalad	» »	40.—, » 0.50.	100 kg.	Kr. 40.—, kg. 0.50.
Hampfrö	» »	35.—, » 0.40.	Raps, sommar	» » 40.—, » 0.50.
Hirs, hvit,	» »	40.—, » 0.50.	Sallat-frö	» » 165.—, » 1.75.
» gul,	» »	45.—, » 0.50.	Solros	» » 45.—, » 0.50.
Kanariefrö	» »	38.—, » 0.50.	Wallmo, blått	» » 65.—, » 0.75.
Linfrö	» »	35.—, » 0.40.	» hvitt	» » 60.—, » 0.65.
Majs	» »	30.—, » 0.35.		

IX. Säckar.

Säckar, 75 ctm. 130 ctm. långa, af bästa juteväf, rymmande fullt 160 liter (= en gammal tunna).
100 st. 75 Kr., pr st. 0.85.
Då minst 10 st. tagas, beräknas 100-st. priset.

Nitragin,

renodlade bakterier för befrämjande af odlingen af Leguminosor (baljväxter). Bruksanvisning och odlingsresultat lämnas på begäran franko. Se vidare direktör Carl von Feilitzens redogörelse för försöken vid Svenska Mosskulturföreningens experimentalfält vid Flahult samt J. E. Palmérs föredrag vid Svenska Mosskulturföreningens ordinarie höstsammanträde 1898 i Jönköping, hvilket återfinnes i Föreningens Tidskrift N:o 1 för innevarande år.

FRÖODLINGENS FRÖHANDEL
GÖTEBORG

FRÖODLINGENS FRÖHANDEL
GÖTEBORG

Rödklöfver af amerikanskt frö.

Rödklöfver af svenskt eller schlesiskt frö.